

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/18/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017201781
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1017201781.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Martinčekovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: Ing. T. R.Ý., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. Č.. XXXX/XX, D., právne zastúpeného: JUDr. Peter Reisz, advokát so sídlom Klincová č. 37, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14. augusta 2017 o priznaní starobného dôchodku, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Sa/82/2017-33 zo dňa 13.02.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Sa/82/2017-33 zo dňa 13.02.2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislava, rozsudkom č.k. 8Sa/82/2017-33 zo dňa 13.02.2019 zrušil rozhodnutie žalovanej (jej generálneho riaditeľa) č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14. augusta 2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) a jemu predchádzajúce rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12. júna 2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a vec vrátil prvostupňovému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Preskúmaným rozhodnutím žalovaná potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým Sociálna poisťovňa priznala žalobcovi podľa § 65, § 274, § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), od 19.09.2015 starobný dôchodok v sume 50,80 € mesačne.

2. Podľa rozhodnutí správnych orgánov žalobca dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 a § 274 ZSP v spojení s ust. § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) dosiahol dovŕšením 55 rokov veku, dňa 19.09.2015. K uvedenému dňu získal 14 263 dní, t.j. 39 rokov a 28 dní obdobia dôchodkového poistenia a splnil tak podmienky nároku na starobný dôchodok. Ďalej správny orgán prvého stupňa uviedol prepočet starobného dôchodku žalobcu a z dôvodu, že je poberateľom dávky aj z osobitného systému sociálneho zabezpečenia SR, postupom podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128), vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. (ďalej len „Dohovor č. 128“)

mu sumu starobného dôchodku znížil. Starobný dôchodok žalobcovi správny orgán prepočítal podľa zákona č. 461/2003 Z.z. ako aj podľa zákona č. 100/1988 Zb.. Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a Dohovoru č. 128 je 45,60 € mesačne. Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa právnych predpisov účinných do 31.12.2003 (zákon č. 100/1988 Zb.) a Dohovoru č. 128 je 8,60 € mesačne. Pretože suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a Dohovoru č. 128 je vyššia, starobný dôchodok patrí žalobcovi v tejto vyššej sume 45,60 € mesačne, ktorá mu bola zvýšená zákonnou valorizáciou odo dňa priznania starobného dôchodku a za obdobie od 01.01.2016 a od 01.01.2017 na sumu 60,90 € mesačne.

3. V preskúvanom rozhodnutí žalovaná uviedla, že podľa rozhodnutia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia (ďalej VÚSZ) zo dňa 04.06.1999 na priznaný výsluhový dôchodok od 01.06.1999 žalobcovi pre nárok na výsluhový dôchodok „doposiaľ“ bolo zhodnotených 21 ukončených rokov (od 15.07.1977 do 14.07.1979 vojenská škola a od 15.07.1979 do 31.05.1999 služba); podľa potvrdenia VÚSZ zo dňa 16.02.2017 mu ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok služobný pomer nepretržite trvá, teda ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok získal 37 rokov obdobia dôchodkového poistenia v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia. S odkazom na čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 konštatovala, že sumu starobného dôchodku žalobcu, určenú s prihliadnutím na dobu výkonu služby, bolo potrebné krátiť o pomernú časť sumy starobného dôchodku, zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Táto priznaná výška starobného dôchodku v sume 45,60 € mesačne je vyššia, a bola ďalej zvýšená valorizovaním v zmysle § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. odo dňa priznania dôchodku až ku dňu 01.01.2017, na sumu 60,90 € mesačne.

4. V správnej žalobe žalobca poukázal na nesprávny výpočet sumy starobného dôchodku. V závere poukázal na špecifickosť priznania výsluhového dôchodku, keďže po ukončení služby výkonného letca, napriek priznaniu výsluhového dôchodku jeho služobný pomer trval a do dnešného dňa naďalej trvá, v súlade s § 26 ods. 1 a § 27 zák. č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov platného v dobe priznania výsluhového dôchodku. Výsluhový dôchodok mal priznaný v roku 1999, takže do výpočtu jeho výšky sa mu nemohla brať aj doba služby od roku 1999 do roku 2015, ako to vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného a osobného listu dôchodkového poistenia Zdôraznil, že táto doba služby mu nebola zatiaľ vôbec zhodnotená.

5. Krajský súd vo svojom rozsudku poukázal na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené pre účely priznania výsluhovej dávky a až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno jeho sumu krátiť najviac o sumu výsluhovej dávky.

6. Z osobného listu sociálneho (správne malo byť uvedené „dôchodkového“ - poznámka kasačného súdu) krajskému súdu vyplynulo, že žalobca do vzniku nároku na starobný dôchodok získal celkovo 39 rokov a 28 dní obdobia dôchodkového poistenia. Doba služby žalobcu z uvedenej celkovej úhrnej doby obdobia dôchodkového poistenia podľa osobného listu je v trvaní od 15.07.1977 do 18.09.2015 nepretržite, tzn. 37 rokov a 65 dní. Z vypočítanej teoretickej sumy starobného dôchodku 856,73630831 € podľa zák.č. 461/2003 Z.z. bol na krátenie tejto sumy podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 vypočítaný koeficient 0,94685337, určený ako podiel obdobia dôchodkového poistenia získaného za dobu služby v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, t.j. 37 rokov, a celkovej úhrnej doby obdobia dôchodkového poistenia získanej vo všeobecnom aj osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia. Krátená suma je 811,20366072 € ($0,94685337 \times 856,73630831$) a rozdiel je priznaná suma starobného dôchodku 45,60 € mesačne.

7. Podľa názoru krajského súdu v preskúvanej veci je sporným krátenie vypočítanej teoretickej sumy starobného dôchodku podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Podľa žalobcu je nesprávne vypočítaný koeficient 0,94685337 na krátenie teoretickej sumy starobného dôchodku, v ktorom je zahrnutá aj doba služby profesionálneho vojaka, ktorú vykonával po priznaní výsluhového dôchodku, teda od 01.06.1999 do priznania starobného dôchodku. Dobu služby od 01.06.1999 do 18.09.2015 nemá v sume priznaného

výsluhového dôchodku od 01.06.1999 zhodnotenú. Žalobca ako výkonný letec získal nárok na výsluhový dôchodok po skončení služby výkonného letca, pričom jeho služobný pomer naďalej, až doposiaľ trvá.

8. Krajský súd konštatoval, že pre výšku výsluhového dôchodku, priznanú od 01.06.1999 sa podľa zákona č. 114/1998 Z.z. a zákona č. 328/2002 Z.z. žalobcovi nehodnotilo a ani nemohlo zhodnotiť následné nepretržité trvanie služby profesionálneho vojaka, teda doba od 01.06.1999 do 18.09.2015, keď od 19.09.2015 mu vznikol nárok na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia.

9. Podľa názoru krajského súdu žalovaná nepostupovala pri krátení sumy starobného dôchodku v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a judikatúrou NS SR, keďže teoretickú sumu starobného dôchodku vypočítanú podľa zákona č. 461/2003 Z.z., nekrátila žalobcovi primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby, rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku a nesprávne započítala koeficientom pre krátenie sumy starobného dôchodku aj dobu služby v trvaní 16 ukončených rokov, nezhodnotenú na účely výsluhového dôchodku. Je zrejmé, že žalovaná a ani prvostupňový orgán pri krátení sumy starobného dôchodku nezisťovali a ani neodôvodnili, či suma, ktorú krátili, nepresiahla „druhú dávku,“ tzn. výsluhový dôchodok priznaný a vyplácaný ku dňu nároku na starobný dôchodok. Za dávku nie je možné považovať iba vypočítanú sumu dávky za dobu služby (16 rokov), ktorá ešte nie je zhodnotená na účely dávky, t. j. nároku a v sume výsluhového dôchodku. Z preskúmaného rozhodnutia ani z administratívneho spisu nevyplýva zistenie, v akej výške patril žalobcovi výsluhový dôchodok ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok (19.09.2015). Podľa názoru krajského súdu nebolo možné preskúmať, či krátenie sumy starobného dôchodku presiahlo alebo nepresiahlo k uvedenému dňu sumu dávky výsluhového dôchodku.

10. Krajský súd uviedol, že pri vydaní svojho rozsudku vychádzal z judikatúry Najvyššieho súdu SR, napr. z rozsudku sp.zn. 9So 139/2012, publikovaného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 48/2015, z ktorého vyplýva že pri posudzovaní spornej doby treba vychádzať zo všeobecnej zásady, „ak niektoré obdobie poistenia v osobitnom systéme nebolo zhodnotené pre výšku dôchodku z osobitného systému, potom také obdobie musí byť zhodnotené vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.“

11. Žalobca žiadal o priznanie starobného dôchodku od 19.09.2015. Z jeho žiadosti vyplýva, že požiadal aj o zhodnotenie služobného pomeru od 01.06.1999 do dňa nároku na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia/poistenia, keďže túto dobu služobného pomeru nemal ešte na účely výsluhového dôchodku zhodnotenú. Preskúmaným rozhodnutím mu bol od uvedeného dňa priznaný starobný dôchodok podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z.z. v sume, ktorá nie je v súlade s Dohovorom č. 128. Žalobca odvádzal poistné na dôchodkové zabezpečenie do osobitného systému sociálneho zabezpečenia po celú dobu svojho služobného pomeru profesionálneho vojaka, z dôvodu zhodnotenia tohto služobného pomeru na dôchodkové zabezpečenie vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Na tieto účely sa aplikuje postup odvodu poistného do Sociálnej poisťovne z Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, ktorý je upravený v § 141 ods. 4 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z., keď na žiadosť Sociálnej poisťovne prevedie VÚSZ dôchodkové poistenie za celé obdobie výkonu služby žalobcu, ktoré nebolo získané v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok.

12. Na základe horeuvedených skutočností krajský súd konštatoval, že žaloba je dôvodná a preto preskúmané rozhodnutie žalovanej aj prvostupňového orgánu zrušil a vrátil na ďalšie konanie.

13. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalovaná, pretože má za to, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP). Žalovaná (sťažovateľka) v kasačnej sťažnosti uviedla, že výška výsluhového dôchodku žalobcu nemôže byť obmedzená v závislosti na maximálnej dĺžke trvania služobného pomeru, ktorá nie je stanovená v žiadnom právnom predpise, ale môže byť obmedzená len jeho maximálnou výmerou, a to 60 % základu zisteného podľa § 60 zákona č. 328/2002 Z.z. Žalovaná ďalej uviedla, že z § 60 ods. 1 a ods. 3 zákona

č. 328/2002 Z.z. vyplýva, že pri určení sumy výsluhového dôchodku sa prihliada na zárobky z celého služobného pomeru. Pokiaľ však v danom čase právna úprava sociálneho zabezpečenia profesionálnych vojakov spájala s obdobím služobného pomeru presahujúceho 21 rokov ďalšie zvýšenie výsluhového dôchodku, nakoľko tento mohol byť vo výške najviac 60% zo základu vypočítaného podľa § 60 zákona č. 328/2002 Z.z., táto skutočnosť žalobcovi nezakladá nárok hodnotiť dobu výkonu služby presahujúcu vo výsluhovom dôchodku zhodnotených 21 rokov vo všeobecnom systéme dôchodkového zabezpečenia. Žalovaná tvrdí, že zákon č. 328/2002 Z.z., resp. zákon č. 461/2003 Z.z. neumožňuje vylúčenie iných dôb započítateľnej služby a ich prevedenie pre účely civilného dôchodkového poistenia tak, ako to uviedol krajský súd len preto, že napr. u žalobcu presahujú už zhodnotenú dobu 21 rokov v sume výsluhového dôchodku, teda neumožňuje vylúčenie 16-ich rokov nepretržitej doby služby žalobcu získaných po priznaní výsluhového dôchodku, ktoré by mohli byť zhodnotené pre maximálnu percentuálnu výmeru výsluhového dôchodku. Žalovaná zároveň konštatovala, že preskúmané rozhodnutie bolo vydané v súlade so stanoviskom Najvyššieho súdu SR č. 55, uverejnenom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 5/2011. Na záver svojej kasačnej sťažnosti žalovaná žiadala, aby Najvyšší súd SR priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok, pretože vykonaním rozsudku krajského súdu by jej vznikla závažná finančná ujma. Na základe vyššie uvedených skutočností žalovaná navrhuje, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. Žalobca sa k podanej kasačnej sťažnosti nevyjadril.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej je dôvodná.

16. Z administratívneho spisu vyplýva, že prvostupňovým rozhodnutím bol žalobcovi priznaný starobný dôchodok od 19.09.2015 v sume 50,80 € mesačne. Suma starobného dôchodku patriaca za obdobie dôchodkového poistenia vrátane doby služby, ku vzniku nároku na starobný dôchodok 19.09.2015 bola určená ako súčin priemerného osobného bodu, obdobia dôchodkového poistenia vrátane doby služby, t.j. 39,0768 rokov a aktuálnej dôchodkovej hodnoty, t.j. 856,73630831 €. Následne došlo ku kráteniu starobného dôchodku v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o sumu starobného dôchodku, ktorá podľa žalovanej zodpovedá obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Táto suma (ktorá bola od teoretického dôchodku odpočítaná) bola určená ako súčin sumy starobného dôchodku 856,73630831 Eur a koeficientu 0,94685337, určeného ako podiel obdobia dôchodkového poistenia, ktorým je 37 rokov doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku, a úhrnu celého obdobia 39,0768 rokov dôchodkového poistenia, ktoré bolo zhodnotené na teoretickú sumu starobného dôchodku.

17. Bolo tiež preukázané, že rozhodnutím o priznaní výsluhového dôchodku zo dňa 04.06.1999 bol žalobcovi priznaný výsluhový dôchodok od 01.06.1999 vo výške 11 357,- Sk mesačne (376,983 €). Výsluhový dôchodok bol priznaný podľa § 27 zákona č. 114/1998 Z.z. a v zmysle § 125 ods. 11 zákona č. 328/2002 Z.z. sa považuje za výsluhový dôchodok podľa tohto zákona. Pre nárok na tento výsluhový dôchodok mal zhodnotenú dobu od 15.07.1977 do 31.05.1999, t.j. 21 rokov. Pre výšku výsluhového dôchodku mu bolo zhodnotených 40 rokov z dôvodu, že započítanie jednotlivých rokov služby bolo zvýhodnené. Ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok 19.09.2015 služobný pomer stále trval. Žalovaná mu ako dobu zhodnotenú na účely priznania výsluhového dôchodku zhodnotila obdobie od 15.07.1977 do 31.05.1999 a taktiež obdobie od 01.06.1999 do 18.09.2015, teda celkovo 37 rokov.

18. Spornou bola otázka aplikácie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 vo vzťahu k správnosti započítania doby služby aj v období od 01.06.1999 do 18.09.2015, kedy žalobca poberal výsluhový dôchodok, avšak zároveň bol v činnnej službe profesionálneho vojaka. Žalobca tvrdí, že táto doba nemala byť započítaná do obdobia dôchodkového poistenia, ktorým bola doba služby zhodnotená na určenie výsluhového dôchodku, pričom žalovaná tvrdí, že táto doba nemôže byť prevedená na účely civilného dôchodkového poistenia a musí byť hodnotená ako doba služby na účely výšky výsluhového dôchodku.

19. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

20. Samotnú potrebu aplikácie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 účastníci konania nenamietali. Kasačný súd preto len poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9So/214/2008 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 5/2011 pod č. 55, podľa ktorého z článku 33 ods. 2 Dohovoru vyplýva, že v prípade súbehu nároku na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť a to najviac o sumu, ktorá neprevyšuje sumu výsluhového dôchodku. Na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely príspevku za službu resp. na účely výsluhového dôchodku. Až po takomto stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu považovaného za výsluhový dôchodok. Napríklad v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9So/236/2016 je uvedené (str. 9), že odporkyňa môže vykonať krátenie tzv. teoretickej sumy v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 a to tak, že krátenie je možné vykonať len pomerne o sumu zodpovedajúcu pomeru doby služby policajta k celkovej dobe poistenia tak vo všeobecnom aj osobitnom systéme sociálneho poistenia, naviac však o sumu výsluhového dôchodku.

21. V danej veci bolo potrebné posúdiť, či došlo k správne kráteniu teoretickej sumy starobného dôchodku o sumu, zodpovedajúcu dobe, ktorá bola zhodnotená v osobitnom systéme. Na stanovenie tejto výšky má zásadný vplyv správne zistenie obdobia dôchodkového poistenia v osobitnom systéme, ktoré zakladá nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 114/1998 Zb. a zákona č. 328/2002 Z.z.

22. Žalovaná na účely krátenia starobného dôchodku vzala koeficient určený ako podiel obdobia dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku, t.j. 37 rokov a úhrnu celého obdobia dôchodkového poistenia, ktoré bolo zhodnoteného na teoretickú sumu starobného dôchodku, t.j. 39,0768 rokov. Do obdobia dôchodkového poistenia zhodnoteného na určenie výsluhového dôchodku započítala nielen obdobie od 15.07.1977 do 31.05.1999, dokedy žalobca nepoberal výsluhový dôchodok, ale aj obdobie od 01.06.1999 do 18.09.2015, t.j. obdobie, odkedy žalobca poberal výsluhový dôchodok až do dňa nároku na starobný dôchodok.

23. Nie je sporné, že služobný pomer žalobcu trval nepretržite od 15.07.1977 do dňa dovŕšenia dôchodkového veku 55 rokov, teda k 19.09.2015, a že naďalej trval aj po tomto dni. Taktiež nie je sporné, že od 01.06.1999 mu bol priznaný výsluhový dôchodok. V žiadosti o starobný dôchodok zo dňa 26.09.2016 žalobca uviedol, že „od 01.06.1999 pracuje ako profesionálny vojak, nie ako civil“. Táto skutočnosť medzi účastníkmi nebola sporná.

24. V administratívnom spise žalovanej sa nachádza potvrdenie č. VÚSZV- 65101023954712 z apríla 2019, doručené Sociálnej poisťovni, ústrediu dňa 03.04.2019, podľa ktorého výška výsluhového dôchodku žalobcu k 19.09.2015 bola 970,89 €.

25. Podľa § 26 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z.z. profesionálny vojak prepustený zo služobného pomeru má nárok na výsluhový dôchodok, ak vykonával službu (§ 47) najmenej 20 rokov.

26. Podľa § 27 zákona č. 114/1998 Z.z. na výsluhový dôchodok za podmienok uvedených v § 26 ods. 1 má nárok aj profesionálny vojak, ktorý vykonával službu výkonného letca alebo službu osobitnej povahy, alebo službu osobitného stupňa nebezpečnosti (§ 48) a ktorého výkon tejto služby sa skončil, a to odo dňa skončenia takejto služby, aj keď jeho služobný pomer trvá naďalej.

27. Podľa § 48 zákona č. 114/1998 Z.z. minister obrany Slovenskej republiky a minister vnútra

Slovenskej republiky môžu vo svojej pôsobnosti ustanoviť, že doba výkonu funkcií výkonných letcov, funkcií osobitnej povahy alebo osobitného stupňa nebezpečnosti a niektorých ďalších funkcií v služobnom pomere profesionálneho vojaka sa pre vznik nároku na výsluhový príspevok, výsluhový dôchodok a invalidný výsluhový dôchodok a ich výšku započítava zvýhodnene, a ustanoviť rozsah tohto zvýhodneného započítania, najviac však dvojnásobkom skutočnej doby výkonu týchto funkcií.

28. Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z.z. pri opätovnom prijatí do služobného pomeru profesionálneho vojaka a pri prijatí do služobného pomeru príslušníka ozbrojeného bezpečnostného zboru alebo ozbrojeného zboru zaniká nárok na výsluhový príspevok, na výsluhový dôchodok priznaný podľa § 26 a na invalidný výsluhový dôchodok, a to dňom, ktorý predchádza dňu opätovného prijatia do služobného pomeru profesionálneho vojaka alebo prijatia do služobného pomeru príslušníka uvedených zborov.

29. Podľa § 53 ods. 2 zákona č. 114/1998 Z.z. pri opätovnom začatí výkonu funkcie výkonného letca alebo výkonu funkcií osobitnej povahy, alebo osobitného stupňa nebezpečnosti počas trvania služobného pomeru profesionálneho vojaka zaniká nárok na výsluhový príspevok priznaný podľa § 20 a na výsluhový dôchodok priznaný podľa § 27, a to dňom, ktorý predchádza dňu opätovného začatia výkonu takýchto funkcií.

30. Podľa § 28 zákona č. 114/1998 Z.z. výsluhový dôchodok sa za 20 skončených rokov výkonu služby určuje vo výške 40% základu ustanoveného podľa § 49 a upraveného podľa § 51 ods. 2. Za 21. a každý ďalší skončený rok výkonu služby až do dovŕšenia 25 skončených rokov výkonu služby sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 4% upraveného základu. Za 26. a každý ďalší skončený rok výkonu služby sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 5% upraveného základu, najviac však do výšky 75% upraveného základu.

31. Podľa rozhodnutia VÚSZ č. 65101023954705/2-VÚSZ/DO 2 zo dňa 04.08.1999 bol žalobcovi od 01.06.1999 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 27 v spojení s § 26 zákona č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že žalobca službu „výkonného letca“ skončil dňom 31.05.1999 a postupom podľa § 48 zákona č. 114/1998 Z.z. mu pre nárok na výsluhový dôchodok bola zhodnotená doba služby v rozsahu 40 rokov, pričom pre výšku výsluhového dôchodku bola namiesto skutočnej doby služby v rozsahu 21 skončených rokov (od 15.07.1977 do 31.05.1999) v súlade s § 28 tohto zákona zhodnotená doba 28 ukončených rokov služby.

32. Podľa § 125 ods. 12 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov výsluhové dôchodky priznané a vyplácané podľa § 27 zákona č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a od tohto dňa sa zvyšujú o 5%. Trvanie nároku na ne sa však posudzuje podľa § 53 ods. 2 a § 54 zákona č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov. Na výplatu týchto dôchodkov je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Výplata týchto dôchodkov sa financuje z osobitného účtu.

33. Podľa § 125 ods. 15 zákona č. 328/2002 Z.z. pri súbehu nároku na výsluhový dôchodok podľa § 38 s nárokom na výsluhový dôchodok podľa odseku 12 má profesionálny vojak nárok na ten dôchodok, ktorý je vyšší. Na výplatu tohto dôchodku je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Výplata tohto dôchodku sa financuje z osobitného účtu.

34. Podľa § 38 ods. 1 veta prvá zákona č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom do 30.04.2013 policajt a profesionálny vojak, ktorému sa skončil služobný pomer, má nárok na výsluhový dôchodok, ak služobný pomer trval najmenej 15 rokov.

35. Podľa § 38 ods. 1 v spojení s § 39 zákona č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2013, policajt

a profesionálny vojak, ktorému sa skončil služobný pomer, má nárok na výsluhový dôchodok, ak služobný pomer trval najmenej 25 rokov. Výsluhový dôchodok policajta alebo profesionálneho vojaka je za 25 rokov trvania služobného pomeru 37,5% základu zisteného podľa § 60. Za 26. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 30. skončeného roku trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 2% základu zisteného podľa § 60. Za 31. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 35. skončeného roku trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 3% základu zisteného podľa § 60. Za 36. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 0,5% základu zisteného podľa § 60, najviac do 65% základu zisteného podľa § 60.

36. Podľa § 60 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. základ na výpočet výsluhového príspevku, odchodného, úmrtného, výsluhového dôchodku a invalidného výsluhového dôchodku sa zistí z priemerného mesačného služobného platu dosiahnutého v období posledných desiatich skončených kalendárnych rokov pred dňom skončenia služobného pomeru u policajta podľa odseku 2 a u profesionálneho vojaka podľa odseku 4.

37. Podľa § 60 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z.z. priemerným mesačným služobným platom profesionálneho vojaka je podiel súčtu mesačných služobných plátov, 8) rozdielu medzi služobným príjmom z predchádzajúcej funkcie a služobným platom, 9) mesačných plátov pri výkone štátnej služby mimo územia Slovenskej republiky bez prepočtu platovým koeficientom príslušnej krajiny, mesačných hodnotných plátov 3eb) a príplatku za výkon mimoriadnej služby 3ec) pri výkone mimoriadnej služby, okrem súčtu takýchto plátov poskytnutých za obdobia dočasnej neschopnosti, ktoré mu patrili v príslušných kalendárnych rokoch podľa odseku 1, a celkového počtu kalendárnych dní, za ktoré tieto služobné platy patrili; takto zistený podiel sa vynásobí koeficientom 30,417 a zaokrúhli sa na eurocent smerom nahor.

38. Podľa § 143aa písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2013, policajt alebo profesionálny vojak, ktorého služobný pomer vznikol pred 1. májom 2013 a skončí po 30. apríli 2013, má nárok na výsluhový dôchodok, ak jeho služobný pomer trval najmenej 15 rokov pred 1. májom 2013.

39. Podľa § 143ab ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. výsluhový dôchodok policajta a profesionálneho vojaka uvedeného v § 143aa písm. a/ je za 15 rokov trvania služobného pomeru 30% základu zisteného podľa § 143ac ods. 1 písm. a/, za 16. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 20. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 2% základu zisteného podľa § 143ac ods. 1 písm. a/, za 21. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 25. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 3% základu zisteného podľa § 143ac ods. 1 písm. a/, za 26. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 30. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 1% základu zisteného podľa § 143ac ods. 1 písm. a/ za 31. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru sa výmera výsluhového dôchodku zvyšuje o 0,5% základu zisteného podľa § 143ac ods. 1 písm. a/, najviac do 65% základu zisteného podľa § 143ac ods. 1 písm. a/.

40. Podľa § 143ad zákona č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2013 zvýhodnene započítané doby výkonu funkcií výkonných letcov a doby výkonu služby v zahraničí na vznik nároku na výsluhový príspevok, výsluhový dôchodok a invalidný výsluhový dôchodok, získané podľa § 59 ods. 1 písm. a/ a c/ tohto zákona v znení účinnom do 30. apríla 2013, zostávajú zachované, ak služobný pomer policajta a profesionálneho vojaka vznikol pred 1. májom 2013 a trvá po 30. apríli 2013.

41. V zmysle § 27 zákona č. 114/1998 Z.z. mal žalobca po skončení služby výkonného letca nárok na

výplatu výsluhového dôchodku aj napriek trvaniu služobného pomeru, a to na rozdiel od tých profesionálnych vojakov, ktorí nevykonávali službu uvedenú v § 48 tohto zákona a teda nemali nárok ani na zvýhodnený zápočet doby služby ani na výplatu výsluhového dôchodku počas ďalšieho trvania služobného pomeru.

42. Pokiaľ krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z právneho názoru najvyššieho súdu, vysloveného v rozsudku sp.zn. 9So 139/2012 (R 48/2015), kasačný súd uvádza, že uvedený rozsudok sa týka inej právnej situácie - jednak sa týka poistenca, ktorý bol v služobnom pomere policajta, a nie vojaka, a na druhej strane v tam riešenej veci došlo pred priznaním výsluhovej dávky ku skončeniu služobného pomeru, na rozdiel od žalobcu v teraz prejednávanej veci, ktorý skončil len výkon činnosti letca, ale jeho služobný pomer trval naďalej a trval aj ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok.

43. Služobný pomer žalobcu trval (je tak hodnotený) od 15.07.1977 k 19.09.2015, resp. aj po tomto dni nepretržite, nebol teda k 19.09.2015 skončený. Bez ohľadu na trvanie služobného pomeru ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému žalobca získal 38 rokov služby (bez zápočtu dvojnásobne hodnotenej doby služby na účely výsluhového dôchodku, priznaného v roku 2003), a spĺňa podmienky na to, aby mu po skončení služobného pomeru bol priznaný výsluhový dôchodok aj podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z.z. so zohľadnením aj doby trvania služobného pomeru od 01.06.1999, maximálne v rozsahu upravenom zákonom č. 328/2002 Z.z. Vzhľadom na tento nárok žalovaná správne vyvodila, že na účely krátenia tzv. teoretickej sumy starobného dôchodku je potrebné vychádzať z celkovej skutočnej doby trvania služobného pomeru ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok, ktorú žalobca získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného (§ 60 ods. 5 zákona o sociálnom poistení) a nie iba z doby trvania služobného pomeru pred priznaním výsluhového dôchodku (v roku 2003).

44. Je nesporné, že žalobca ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok získal 38 rokov služby (bez doby započítanej na účely výsluhového dôchodku zvýhodneným zápočtom), vrátane služby po vzniku nároku na výsluhový dôchodok podľa § 27 zákona č. 114/1998 Z.z. Túto službu teda získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok aj podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z.z., a po skončení služobného pomeru bude mať nárok na výplatu vyššieho výsluhového dôchodku (§ 125 ods. 15 zákona č. 328/2002 Z.z.).

45. Podľa § 60 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu 2) a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. 55)

46. V zmysle citovaného ustanovenia a doterajšej judikatúry najvyššieho súdu pre vylúčenie doby výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka z obdobia dôchodkového poistenia rozhodného pre určenie výšky starobného dôchodku je podstatné, že k 19.09.2015 žalobca získal dobu služby v rozsahu, zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok aj podľa § 38 v spojení s § 143aa písm. a) zákona č. 328/2002 Z. z. Na účely výpočtu sumy starobného dôchodku, a teda na zistenie koeficientu jeho krátenia preto žalovaná podľa právneho názoru kasačného súdu správne nevychádzala z obdobia 21 rokov, keď na účely zistenia koeficientu krátenia bolo potrebné vychádzať z doby rozhodnej pre určenie výšky výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z., a to bez ohľadu na to, že ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok ku skončeniu služobného pomeru ešte nedošlo.

47. Z uvedených dôvodov sa kasačný súd nestotožnil s právnym názorom krajského súdu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej je dôvodná. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom je krajský súd viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP).

48. V ďalšom konaní krajský súd opätovne preskúma rozhodnutie žalovanej v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru vo vzťahu k použitému koeficientu krátenia výsluhového dôchodku ako aj

vo vzťahu k maximálnej sume takého krátenia podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) vzhľadom na skutočnú dobu trvania služobného pomeru žalobcu ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a vo veci znovu rozhodne.

49. V novom rozhodnutí krajský súd znovu rozhodne o náhrade trov konania pred krajským súdom, ako aj pred kasačným súdom podľa § 467 ods. 3 SSP.

50. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustná kasačná sťažnosť.